

BUILDING BRED A

JAARVERSLAG 2013

'Bouwen in fase 2'

Jaarverslag 2013

Colofon

ons kenmerk

datum juni 2014

auteur Building Breda

versie 2.0

status Definitief

Inhoudsopgave

	Voorwoord	3
	Van de voorzitter	4
1	Missie, visie en strategie	5
2	Organisatie	6
3	Communicatie	19
4	Projecten en activiteiten	21
5	Financiën	24
	Colofon	28
	Bijlagen	30
	<i>Bijlage 1 Algemeen (functioneel) organogram</i>	
	<i>Bijlage 2 Organogram projectorganisatie</i>	
	<i>Bijlage 3 Meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017</i>	
	<i>Bijlage 4 Financieel verslag 2013</i>	
	<i>Bijlage 5 Verantwoording investeringen 2013 ROC West-Brabant</i>	

Voorwoord

Het jaarverslag van 2013 heeft de titel 'Bouwen in fase 2' meegekregen. Deze titel is gekozen om aan te geven dat er in meerdere opzichten voor Building Breda een tweede fase is begonnen.

Conform de 'Overeenkomst Doordecentralisatie' dient eenmaal per vier jaar een evaluatie te worden uitgevoerd over het reilen en zeilen van Building Breda. Het Gemeentebestuur en het Bestuur van Building Breda hebben opdracht gegeven om de evaluatie over de eerste fase (de eerste vier jaar) van het bestaan van de praktijk van Building Breda, uit te voeren.

In mei 2013 werd het eindrapport opgeleverd en door beide opdrachtgevers geaccordeerd. De belangrijkste conclusies waren dat de Schoolbesturen tevreden zijn over de resultaten die zijn behaald ten aanzien van beide inhoudelijke doelstellingen, te weten de basis op orde en een kleurrijk palet, en over de ontstane intensieve samenwerking tussen de scholen.

In de tijd voor de doordecentralisatie waren de Schoolbesturen elkaars concurrent, terwijl er nu sprake is van integrale samenwerking en afstemming van belangen, waardoor Breda zich als onderwijsstad kan profileren. De Schoolbesturen zijn tevens bijzonder tevreden over de meerwaarde van Building Breda en de investeringen in de schoolgebouwen. Het totale pakket van aanpassingen en nieuwbouw is door de komst van Building Breda aanzienlijk versneld, verbeterd en er is meer mogelijk gemaakt voor minder geld. Dit alles met een grote mate van slagvaardigheid.

De gemeente Breda ziet die meerwaarde eveneens, maar geeft aan dat zij nog niet voldoende is geïnformeerd over de tussentijdse bijstellingen van het 'Strategisch Huisvestingsplan' waardoor zij niet voldoende inzicht had in consequenties en risico's die deze bijstellingen eventueel met zich meebrachten.

De Gemeente stelt aanpassingen aan de destijds gemaakte afspraken als een noodzakelijke voorwaarde voor medewerking aan de vervolg leningen. Dat heeft uiteindelijk geleid tot het opstellen van een opnieuw gefaseerd meerjareninvesteringsbegroting, dat is omgezet in een business case, die de eventuele risico's voor zowel de Gemeente als Building Breda voor de lange termijn uitsluit.

Daarnaast is er een addendum (behorende bij de doordecentralisatie overeenkomst) opgesteld. Met deze aanvullende afspraken was voor de Gemeente de weg vrij om haar medewerking te verlenen aan het afsluiten van de vervolg leningen.

De eerste fase van Building Breda kon in het najaar van 2013 worden afgerond met de openingen van de nieuw-/verbouw van respectievelijk het Newmancollege, het Stedelijk Gymnasium en De Nassau, locatie De la Reijweg. Deze hoogtepunten voor de scholen maakten letterlijk zichtbaar welke betekenis Building Breda voor de stad Breda, voor de kinderen, de ouders, de medewerkers en de scholen in de afgelopen fase heeft gehad. Zowel de afronding van de projecten uit de eerste fase als de evaluatie en de aanvullende afspraken met de gemeente, hebben een nieuwe fase voor Building Breda ingeluid.

In deze tweede fase zal slagvaardig gewerkt worden aan de realisatie van de oorspronkelijk geplande projecten van Graaf Engelbrecht, De Nassau, locatie Paul Krugerlaan, Campus Markenhage (Markenhage College, Michaël College en het Orion Lyceum) en aan de realisatie van de Campus Mencia (International School Breda en Mencia de Mendoza lyceum). Met deze tweede fase komt zowel de profilering, als de samenwerking tussen de scholen weer verder uit de verf.

Breda, juni 2014

Max Hoefijzers
Directeur

Van de voorzitter

Met dit jaarverslag legt het Bestuur van Building Breda verantwoording af voor de activiteiten die in 2013 zijn uitgevoerd.

Het Bestuur heeft in 2013 een tweetal belangrijke vraagstukken onder handen gehad. Enerzijds moesten de onderhanden projecten binnen de financiële grenzen worden afgerond, anderzijds moest druk met de gemeente Breda worden overlegd om de financiering voor de komende periode mogelijk te maken. Het laatste vraagstuk was tijdrovend en een lastig bestuurlijk onderwerp.

Met de medewerking van alle Leden van Building Breda heeft het Bestuur er voor kunnen zorgen dat de onderhanden projecten, te weten de nieuw-/verbouw van het Newmancollege, het Stedelijk Gymnasium en De Nassau, locatie De la Reijweg, binnen de beschikbare (taakstellend) budgetten en financieringsruimte zijn gerealiseerd. De opening van deze schoolgebouwen was in elk van de gevallen een bijzonder moment en heeft de grote betekenis van de coöperatieve samenwerking van de Schoolbesturen zichtbaar gemaakt.

Met de afronding van de evaluatie en het afsluiten van aanvullende afspraken met de Gemeente is een eind gekomen aan een onzekere periode. Het doorgaan van de op stapel staande projecten was er immers van afhankelijk. Het is van daarom van groot belang dat het is gelukt om alle partijen zover te krijgen dat de kredietfaciliteit beschikbaar is gekomen, zodat de komende vier jaar aan de overige projecten kan worden gewerkt.

Dan zullen alle scholen een belangrijke update van hun huisvesting hebben gekregen, waarmee de profilering zoals in 2008 is afgesproken is gerealiseerd. Het gaat er wat ons betreft om dat ouders en kinderen, in het belang van hun ontwikkeling, echt wat te kiezen hebben.

Building Breda kijkt met voldoening terug op de uiteindelijke resultaten van 2013. De zeer geslaagde openingen van de vernieuwde schoolgebouwen en op het beschikbaar komen van de kredietfaciliteit voor de resterende gebouwen.

Breda, juni 2014

Tessa Fuhring-Holzhaus
Voorzitter Bestuur

1 Missie, visie en strategie

Building Breda heeft ook in 2013 weer gewerkt volgens haar vastgestelde missie, visie en strategie.

Missie

In de nota 'Ruimte voor Samen Scholen' is als missie van Building Breda opgenomen: 'Het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs om daarmee de onderwijsdoelen van de scholen te helpen realiseren en daarmee tevens de kwaliteit van het onderwijs zoveel mogelijk te dienen.'

Vragen zoals: "Hoe ziet het onderwijs in de toekomst er uit?" en 'Welke veranderingen zijn er in de vraag naar onderwijs?' dienen de leden van Building Breda zich voortdurend te stellen om daarmee de juiste keuzes van besteding van middelen te kunnen maken.

In het 'Strategisch Huisvestingsplan' zijn deze vragen nader uitgewerkt en worden door het bestuur van Building Breda als beoordelingskader gehanteerd tijdens de beoordeling van plannen van de scholen.

Visie en strategie

De vertaling van de missie naar visie en strategie is als volgt vastgelegd in het 'Strategisch Huisvestingsplan' als *'Op basis van samenwerking op het terrein van huisvesting, de ontwikkeling van een sterk en geprofileerd kwalitatief goed onderwijs in Breda ondersteunen, met respect voor de eigenheid en de autonomie van de afzonderlijke instellingen.'*

Voor het realiseren van deze visie zijn twee basisdoelen opgesteld:

1. de basis op orde
2. en toewerken naar een kleurrijk palet aan onderwijs in Breda.

Dit jaarverslag wil antwoord geven op de vraag: "In hoeverre Building Breda er in haar vierde jaar is geslaagd met haar strategie verdere stappen te zetten om voornoemde basisdoelen te bereiken?"

2 Organisatie

De werkorganisatie van Building Breda is weergegeven in een algemeen (functioneel) organogram (zie bijlage 1). Dit hoofdstuk bevat de toelichting op de doorontwikkeling van de werkorganisatie.

Algemene Leden Vergadering

Het hoogste orgaan binnen Building Breda is de Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV bestaat uit vier leden, te weten:

1. Stichting Magical Education
Eén vestiging in Breda, te weten het Orion Lyceum.
2. Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
Vijf vestigingen in Breda, te weten het Markenhage College, Mencia de Mendoza lyceum, Newmancollege, Onze Lieve Vrouwelyceum en het Michaël College.
3. Stichting ROC West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten Graaf Engelbrecht en het Stedelijk Gymnasium.
4. Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor West-Brabant
Twee vestigingen in Breda, te weten De Nassau De la Reijweg en De Nassau Paul Krugerlaan.

Opgemerkt dient te worden dat de mogelijkheid bestaat dat een lid (of de leden) één of meerdere vestiging(en) heeft (of hebben) buiten Breda, maar deze vallen buiten de primaire huisvestingsverantwoordelijkheid van Building Breda.

Bestuur

Vanuit de ALV van Building Breda is een bestuur geformeerd, welk zorg dient te dragen voor de gemandateerde besluitvorming. Gedurende het jaar 2013 bestond het bestuur uit de volgende bestuurders, te weten:

Namens Stichting Orion Lyceum Breda (voorheen Stichting Magical Education):

De heer A. Knapen

De heer T. Kloet

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken

De heer M. Voeten (tot 02 oktober 2013)

De heer C. Clarijs

De heer G. Olthof (per 02 oktober 2013)

Namens Stichting ROC West-Brabant

De heer A. Kastelein

De heer K. Rijgersberg (tot 02 oktober 2013)

De heer T. Flink (per 02 oktober 2013)

Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor West-Brabant

De heer A. Roobol

Mevrouw T. Holzhaus-Fuhring

Stuurgroep

Het bestuur van Building Breda werd bij de uitvoeringen van haar taken ondersteund door een stuurgroep bestaande uit de volgende personen:

De heer M. Hoefijzers (Directeur)
De heer S. Kromwijk (Project Coördinator)
De heer M. Canjels (Directie Secretaris)

Het directie secretariaat van Building Breda is eveneens als in 2012 gevestigd aan de Mozartlaan 35 (4837 EH) te Breda.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

Gedurende 2013 had het bestuur van Building Breda de beschikking over de input vanuit het overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken. In 2013 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens De Nassau:
De heer R. Kotylak

Namens Graaf Engelbrecht:
De heer J. Schoemaker

Namens Markenhage College en Michaël College:
De heer R. Joosen

Namens Mencia de Mendoza lyceum:
De heer T. Dams

Namens Newmancollege:
De heer H. van Hove

Namens Onze Lieve Vrouwe lyceum:
De heer F. van der Zalm

Namens Orion Lyceum:
De heer R. Schipperen

Namens Stedelijk Gymnasium:
De heer B. Moons

Directeurenoverleg

Gedurende 2013 had het bestuur van Building Breda wederom de beschikking over de input vanuit het directeurenoverleg. In 2013 maakte de volgende leden deel uit van dit overleg:

Namens Stichting Magical Education:
De heer R. Schipperen

Namens Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken
De heer E. Boerhout (tot 01 september 2013)
De heer G. Vervoort (vanaf 01 september 2013)

De heer C. Clarijs (tot 01 september 2013)
De heer F. van der Zalm (vanaf 01 september 2013)
De heer G. Olthof (tot 01 september 2013)
De heer T. Dams (vanaf 01 september 2013 tot 01 december 2013)
De heer J. Hadders (vanaf 01 december 2013)
De heer R. van Velthoven

Namens Stichting ROC West-Brabant
Mevrouw H. Mulder
De heer R. Louwsma
De heer T. Flink (tot 02 oktober 2013)

Namens Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor West-Brabant
De heer R. Martinot

De totale werkorganisatie heeft haar werkzaamheden uitgevoerd in de vorm van een projectorganisatie, welke in de bijlagen van dit jaarverslag is opgenomen (zie bijlage 2). Ook in het jaar 2013 is de samenwerking tussen de scholen te typeren als goed.

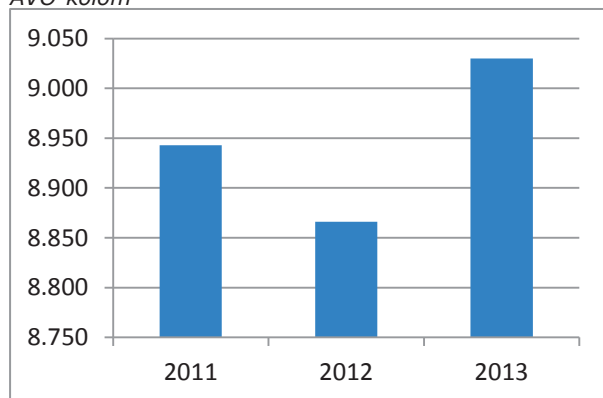
Ontwikkeling leerlingaantallen

De ontwikkeling van de leerlingaantallen hebben zowel op Building Breda als de Schoolbesturen invloed op het meerjarenperspectief. Building Breda registreert sinds haar oprichting de leerlingaantallen aan de hand van de zogenaamde '01 oktober telling' per kalenderjaar.

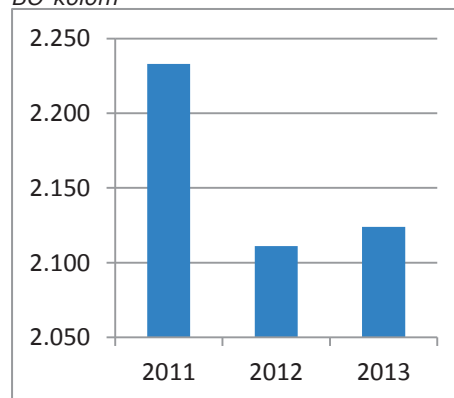
AVO en BO-kolom

Onder grafiek 1, de AVO-kolom, wordt verstaan Algemeen Voortgezet Onderwijs en onder grafiek 1, de BO-kolom (Beroeps Onderwijs), worden uitsluitend de VMBO-leerlingen die onderdeel zijn van de Doordecentralisatie Overeenkomst.

AVO-kolom

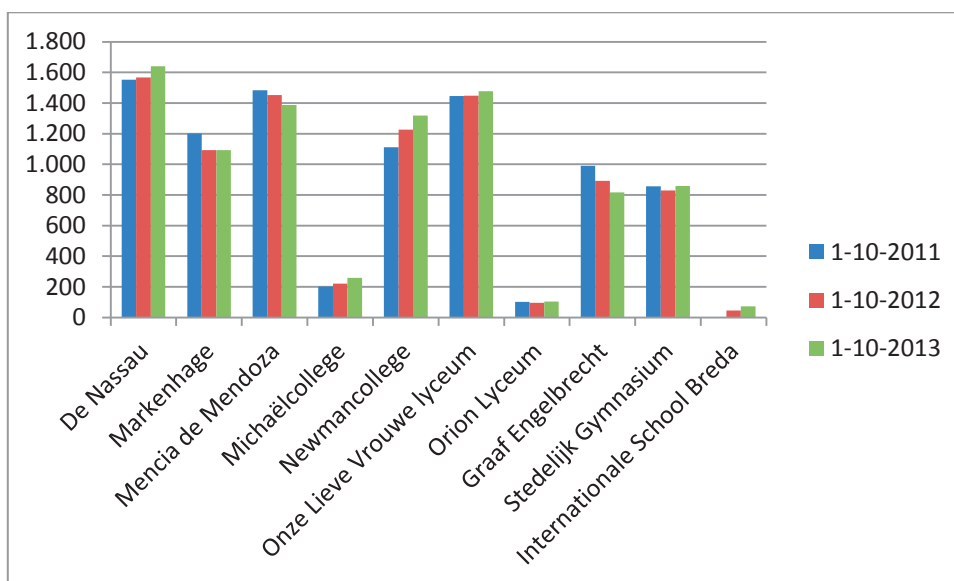
BO-kolom

Grafiek 1: totaaloverzichten AVO en BO-kolom 2011-2013, Building Breda (2014)

AVO-kolom

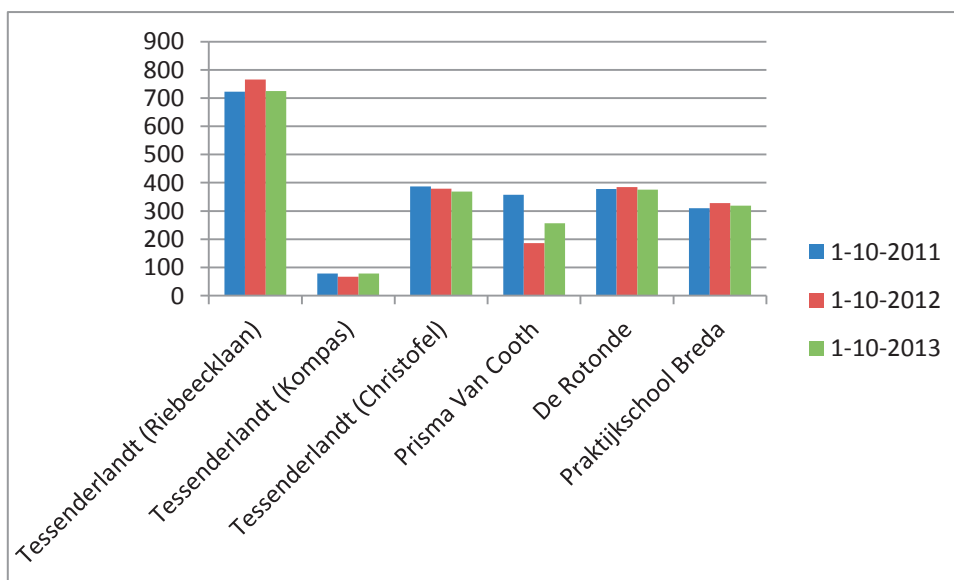
In grafiek 2 is de AVO-kolom per school verbijzonderd. Opgemerkt dient te worden dat de International School Breda na de zomer van 2011 is gestart en dat voor het eerst in 2012 separaat de leerlingaantallen voor de AVO-kolom zijn aangeleverd.

Grafiek 2: overzicht AVO-kolom op school niveau 2011-2013, Building Breda (2014)

BO-kolom

In grafiek 3 is de BO-kolom per school verbijzonderd. Opgemerkt dient te worden dat de leerlingaantallen voor de BO-kolom voor wat betreft 2009 ontbreken.

Grafiek 3: overzicht BO-kolom op school niveau 2011-2013, Building Breda (2014)

Op basis van de ontwikkelingen van de leerlingaantallen 2013 kan worden geconstateerd dat dit geen consequenties heeft op enerzijds de te ontvangen gemeentelijke vergoeding en anderzijds de huisvestingsplannen.

Gebruikers

In de navolgende pagina's is een uiteenzetting opgenomen van de stand van zaken voortgezet onderwijs en ontwikkelingen sinds de doordecentralisatie. Voor de volledigheid dient te worden opgemerkt dat het vastgoed, zowel juridisch als economisch eigendom is van Building Breda, en 'om niet' gebruikt wordt door de hierna beschreven gebruikers (onderwijsinstellingen). Ten slotte werken de gebruikers individueel aan het profiel van de school.

Algemene ontwikkelingen doordecentralisatie voortgezet onderwijs

Building Breda stelt de gebouwen beschikbaar aan de scholen en past die bouwkundig **aan** aan de wensen van de gebruikers. De gebruikers hebben voor een profiel gekozen om daarmee de ouders en de kinderen een extra keuzemogelijkheid te bieden. Enerzijds is het profiel richting gevend voor de huisvesting en anderzijds kan de school pas aanspraak maken op de financiën voor de huisvesting als door de school voor een helder en duurzaam profiel is gekozen. Het is deze wisselwerking tussen Building Breda en de scholen die in de loop van het jaar de aandacht krijgt. In 2013 heeft ook de verdere professionalisering van het onderhoud en de daarvoor opgestelde service level agreements (SLA's) aandacht gekregen. In het bijzonder het onderwerp voortzetting financiering, heeft veel aandacht opgeëist. De stagnatie van de voortgang van de ontwikkeling van de overige projecten heeft helaas negatieve aandacht gekregen.

AVO/VWO

Voor de scholen voor voortgezet onderwijs zijn in 2013 een drietal grote projecten afgerond. De nieuwbouw van het Stedelijk Gymnasium, de ver- en nieuwbouw van De Nassau, locatie De la Reijweg en het Newmancollege. Daarnaast zijn (kleine en interne) verbouwingen verricht bij Graaf Engelbrecht, De Nassau, locatie Paul Krugerlaan en het Mencia de Mendoza lyceum. De hierna volgende opsomming geeft een overzicht van de verschillende AVO/VWO- onderwijsinstellingen en hun focus.

*De la Reijweg
Paul Krugerlaan
1.641 scholieren*

De Nassau biedt een breed en volledig onderwijs aan van mavo, havo en vwo (atheneum, gymnasium en tweetalig onderwijs (tto)) met een internationale oriëntatie. Deze school heeft gekozen voor kleinschaligheid door de leerlingen te spreiden over twee gebouwen. Daardoor kan De Nassau alle leerlingen een goed doorlopende leerlijn en een passend onderwijskundig klimaat bieden.

Alle leerlingen worden op een hen passend niveau uitgedaagd. Velen halen een diploma op een hoger niveau dan bij het verlaten van de basisschool werd verwacht. Voor vwo-leerlingen is er de Nassau Academie. Hier volgen leerlingen vakoverstijgende "minors" die ze straks een voorsprong geeft bij de overgang naar het hoger onderwijs. In dit kader is er contact met universiteiten en houden aansprekende hoogleraren regelmatig lezingen voor leerlingen en andere belangstellenden.

In 2013 is de uitbreiding en renovatie van de locatie De la Reijweg gereed gekomen. In het nieuwbouwdeel van circa 2.500 m² zijn onder andere een grote kantine, een multifunctioneel

auditorium voor bijna 300 personen en een nieuwe personeelskamer gerealiseerd. Ook zijn er lokalen voor onder andere scheikunde en muziek tot stand gekomen.

Het bestaande gebouwdeel is volledig gerenoveerd waardoor een uitnodigende, lichte werkomgeving is gecreëerd met up-to-date technische voorzieningen.

De oudbouw en nieuwbouw zijn met elkaar verbonden door een indrukwekkende lichtstraat over twee verdiepingen waarin een groot deel van de aanzienlijke kunstverzameling van De Nassau is tentoongesteld.

In 2014 zal de verbouw van de locatie Paul Krugerlaan worden voltooid. Voor dit gebouw wordt de zelfde hoge gebruikskwaliteit als die van de locatie De la Reijweg nagestreefd.

www.denassau.nl

*Emerweg
1.092 leerlingen*

Als Daltonschool voor vwo, havo en vmbo maakt Markenhage zich sterk voor de ontwikkeling van alle talenten van kinderen, met de nadruk op de culturele aspecten. 'Zelfstandig worden', 'Vrijheid in gebondenheid' en 'Samenwerking' vormen hierbij de leidraad.

Alle leerlingen krijgen in de eerste twee jaar vier uur per week les in Culturele Vorming. Dat biedt hen de kans om te ontdekken of ze aanleg en interesse hebben in tekenen, handvaardigheid, beeld en geluid, drama of dans.

Daarnaast zijn er speciale cultuurklassen: de podium- en atelierklas. In de bovenbouw zijn er culturele reizen voor alle leerlingen. Buiten school is er een 'Rockblock'-programma waarbij leerlingen extra lessen kunnen krijgen op het gebied van zang, instrument bespelen, fotografie, DJ-cursus, beeld en geluidstechniek en dergelijke.

Het project 'Markenhage College' betreft een campus samen met het Michaël College en het Orion Lyceum. Het houdt onder meer in: het realiseren van nieuwbouw voor het Michaël College en het Orion Lyceum, extra lokalen en praktijkruimtes voor Markenhage, het vergroten van de aula, het realiseren van een theaterzaal (Cultuurcluster), nieuwbouw van sportruimten, een inhaalslag van achterstallig onderhoud en het actualiseren van de brandveiligheid. De campusvisie ligt ten grondslag aan het plan van eisen. Naar verwachting is het project voorjaar 2014 gereed om te starten met een architectenselectie.

www.markenhage.nl

*Mendelssohnlaan
1.388 leerlingen*

Wie graag over de grenzen heen kijkt en bijvoorbeeld denkt aan een studie of een carrière in het buitenland, is op zijn plaats op het Mencia (havo, Atheneum, Gymnasium, TTO). De school heeft een keur aan internationaal georiënteerde activiteiten. Voor vwo'ers is er tweetalig onderwijs, waarin ongeveer de helft van de lessen in het Engels gegeven wordt. De niet-TTO-leerlingen kunnen op Mencia op alle niveaus Cambridge Engels volgen. Ook zijn er certificaten Frans (Delf Junior) en Duits (Goethe) te halen.

Mencia de Mendoza Lyceum ziet het als zijn taak de leerlingen op te leiden voor een Havo-, Atheneum- of Gymnasiumdiploma en te vormen tot jongvolwassenen, die verantwoordelijk en zelfstandig kunnen gaan functioneren in de maatschappij. Mencia biedt daartoe onderwijs op inhoudelijk hoog niveau dat past bij de maatschappelijke ontwikkelingen en dat voorbereidt op de internationale samenleving.

Voortdurend werkt Mencia aan de verdere ontwikkeling van haar internationale profiel. Dat speelt ook een belangrijke rol in de formulering van een programma van eisen voor de geplande ver- en nieuwbouw, dat in elk geval voorziet in een auditorium of collegezaal die ook een rol kan spelen bij de talrijke informatieavonden die Mencia organiseert voor de ouders, extra theorie- en vaklokalen, en toewerkt naar een schoolgebouw waarin overal gebruik gemaakt kan worden van internettoepassingen. Het internationale profiel van Mencia wordt versterkt door haar intensieve samenwerking met de International School Breda (ISB), die sinds 2011 gehuisvest is in een tijdelijk gebouw op het terrein van Mencia.

ISB en Mencia hebben besloten gezamenlijk op te trekken in de realisatie van geplande nieuw- en verbouw. Een internationale campus moet ruimte bieden aan beide scholen en uiting geven aan de intensieve praktische en inhoudelijke samenwerking tussen beide, die sinds 2011 steeds verder vorm krijgt.

In 2013 is de entree van Mencia gerenoveerd, als onderdeel van de noodzakelijke renovatie van het bestaande schoolgebouw.

www.mencia.nl

*Vijverstraat
259 leerlingen
(huurlocatie)*

Het Michaël college in Breda Prinsenbeek verzorgt voortgezet vrijeschoolonderwijs voor vwo, havo en vmbo (g/tl). De school staat open voor leerlingen van alle gezindten en achtergronden.

Het Michaël college is de enige aanbieder van voortgezet vrijeschoolonderwijs in de regio West-Brabant. Het is een kleinschalige maar snel groeiende onderwijsvoorziening; de school telt 300 leerlingen in 2014 en groeit naar verwachting binnen enkele jaren uit tot 350 leerlingen.

Het Michaël college is onderdeel van Scholengemeenschap Breda, unit Markenhage. De huidige huisvesting in Prinsenbeek wordt gehuurd. In 2016 zal nieuwbouw opgeleverd worden op het terrein aan de Emerweg in Breda.

www.michaelcollege.nl

*Verviersstraat
1.319 leerlingen*

Het Newmancollege huist in één vestiging in de Verviersstraat te Breda. Het is een actieve school voor mavo, havo, technasium (h/v), atheneum en gymnasium. Leerlingen met talent voor bèta die behalve slim ook creatief zijn, kiezen voor het technasium. Mavoleerlingen volgen het uitdagende bèta-technisch programma Bèta Challenge. Aan alle leerlingen wordt het vak design & multimedia gegeven; bij uitstek het vak waarin fantasie en verbeeldingskracht worden ontplooid.

In september 2014 zijn het atrium en de nieuwe vleugel van het technasium en D&M onder grote publieke belangstelling geopend door Andre Kuipers. De nieuwe vleugel is bouwkundig onderdeel van het schoolcomplex. Qua vormgeving contrasteert die sterk met de stijl van de Bossche School van de oudbouw. Door vormgeving en materiaalgebruik heeft de nieuwbouw een futuristische uitstraling.

De werkplaats van het technasium beschikt over een algemene werkruimte voor leerlingen met 110 werkplekken, een uitleenbalie, een (verhoogde, af te sluiten, presentatieruimte, een verhoogde ruimte als denktank, een docentenwerkplek, een machinekamer en een mogelijkheid tot opslag van materialen. De zware machines zijn ondergebracht in een aparte werkplaats op de begane grond waar leerlingen uitsluitend onder begeleiding terecht kunnen.

Op de benedenverdieping van de nieuwbouw huist design en multimedia. De leerlingen hebben er grote werkruimten tot hun beschikking waar de computers voorzien zijn van alle benodigde ontwerpprogramma's. Er zijn klaslokalen, fotostudio's en geluidsstudio's en als blikvanger, een grote ruimte die voor het grootste gedeelte bestaat uit een green screen.

De hele nieuwbouw, inclusief het atrium, ademt rust en ruimte. En dat ondanks dat er veel leerlingen tegelijk gebruik van maken. Het gevolg hiervan is dat ook de oudbouw meer rust uitstraalt.

De personeelskamer is in ruimte verdubbeld. Dat biedt de mogelijkheid om verschillende sferen in een ruimte op te nemen. Het personeel kan er werken aan computers, er staan werktafels, banken, fauteuils en verder hoge tafels en krukken die de gebruiker uitzicht bieden op de groene grassportvelden en het blauwe kunstgrasveld. De 'helden' van onze personeelsleden zoals Einstein, Hella Haasse, The Beatles, kijken vanaf de wand de personeelskamer in en hopen door hun papieren aanwezigheid iedereen te inspireren tot mooie daden.

Newman ... school met pit!

www.newmancollege.nl

*Paul Windhausenweg
1.478 leerlingen*

Het Onze Lieve Vrouwelyceum biedt havo, atheneum, gymnasium en voor meervoudig getalenteerde kinderen is er een bijzondere stroom OLV-3D. Vanuit de missie en visie is de onderwijsinhoud van de school samengevat: Ontdekken van talenten, Leren in Balans en Vormen van veelzijdigheid. Het OLV vindt naast cognitieve vaardigheden, de ontwikkeling op het gebied van cultuur, sport en maatschappij zeer belangrijk. Daarvoor zijn o.a. OLV-uren, met onder andere vakken als Chinees, film maken en digitale beeldbewerking en OLV-weken ontwikkeld.

Leerlingen krijgen inzicht in hun eigen capaciteiten en interesses, leren sturing te geven aan hun eigen leerproces en verantwoordelijkheid te nemen voor hun handelen. De school schept hiertoe voorwaarden die leerlingen in staat stellen zich optimaal te ontwikkelen: zij biedt een breed scala van vakken en activiteiten aan, beschikt over een hooggekwalificeerd, professioneel en gemotiveerd team en moderne leermiddelen in een gebouw dat in 2010 uitgebreid is en aangepast aan de eisen van eigentijds onderwijs.

www.olvbreda.nl

*Waterloostraat
104 leerlingen
(huurlocatie)*

Orion Lyceum 'Met elkaar jezelf en de wereld ontdekken'

Orion is een modern, kleinschalig lyceum waar de metafoor van de wereldreis wordt gebruikt om de leerweg van de kinderen te symboliseren. Het vertrekpunt is de ruimte, het wit, vervolgens worden alle windrichtingen verkend. Onze kernwaarden, die terug te vinden zijn in het logo, zijn richtinggevend voor onze wijze van werken, samenwerken en voor de onderwijskundige doelstellingen.

We beschouwen het als ons primaire doel om de leerlingen zodanig onderwijs te bieden dat zij zich ontwikkelen tot individuen die weten waar hun kwaliteiten liggen en vanuit dit besef uitgroeien tot kritische en participatieve wereldburgers. In de dagelijkse praktijk van het Orion onderwijs zijn de onderwijskundige visie en uitgangspunten te herkennen. Onze Orion visie draagt wezenlijk bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Met andere woorden: onze missie, onze slogan 'de wereld en jezelf ontdekken', onze onderwijskundige principes (Ontdekken, Ordenen, Ontwikkelen, Ontmoeten, Ontluiken) en de einddoelen die wij geformuleerd hebben voor de vorming van onze leerlingen zijn concreet terug vinden in onze school en in ons toekomstige gebouw. Wij hebben deze vertaald in uitvoerbare en herkenbare onderwijspraktijken die als zodanig ook onderzocht en beschreven worden. In ons kwaliteitsbeleid worden deze getoetst.

Het Orion Lyceum is een school voor HAVO en VWO die onderwijs ontwikkelt en aanbiedt op een eigentijdse wijze die zich onderscheidt van de meeste andere scholen.

www.orionlyceum.nl

*Ganzerik
817 leerlingen*

Het Graaf Engelbrecht (mavo t/m vwo) presenteert zich als sport school en school voor media. De school is in 2013 een nauwe samenwerking aangegaan met bijvoorbeeld NAC Breda. Op termijn zullen alle jeugdspelers met mavo/havo/vwo niveau op Graaf Engelbrecht geplaatst worden. Naast de reguliere lessen zijn er speciale sportklassen met extra uren breedtesport en speciale klassen mediaprofiel. Daarnaast benadrukt de school dat iedereen die dat wil zich op verschillende terreinen verder kan ontwikkelen. Er is een extra aanbod kunstgeschiedenis en science. Aan de maatschappelijke stage wordt veel belang gehecht.

Graaf Engelbrecht is een brede school (mavo, havo en vwo) met een sportief, gezond, veilig en maatschappelijk betrokken imago. Graaf Engelbrecht bereikt dit met, naast het reguliere aanbod, media- en sportklassen en sport als examenvak.

Gedurende 2013 zijn activiteiten uitgevoerd om de voormalig dependance van de basisschool aan te sluiten op de hoofdlocatie van Graaf Engelbrecht. Deze interne verbouwing is noodzakelijk ten behoeve van fase 2 (realisatie nieuwe aula en extra lokalen).

www.graafengelbrecht.nl

*Nassausingel
859 leerlingen*

Het Stedelijk Gymnasium is een categoriaal gymnasium. Dat betekent dat er louter gymnasiumonderwijs wordt gegeven. De school wil zoveel mogelijk ruimte bieden aan het talent van leerlingen en daartoe ook zoveel mogelijk maatwerk organiseren. De doelstellingen hiervoor zijn onlangs vastgelegd in een nieuw Schoolplan 2013-2017. Naast de reguliere lessen zijn er vakken als Cambridge Engels, DELF voor Frans, Goethe Duits, Spaans, Chinees maar ook Robotica en een ondernemersproject in samenwerking met Universiteit Nyenrode. Er wordt actief ingezet op deelname aan Olympiades. De school is met ingang van het schooljaar 2013-2014 officieel door het Ministerie van OC en W erkend als Olympiadeschool, en de school neemt deel aan (Europese) debatten, diverse sportwedstrijden en culturele activiteiten. Het Stedelijk Gymnasium heeft een actief eigen schoolkoor.

Het Stedelijk Gymnasium wil een goede basis bieden voor tertiair, academisch onderwijs waarbij van een gymnasium leerling verwacht mag worden dat hij zijn capaciteiten, doorzettingsvermogen en interesse bij de activiteiten binnen en buiten de lessituatie wil aanspreken.

Bij aanvang van de zomervakantie is het nieuwe gebouw aan de Nassausingel betrokken met een oppervlakte van 5.442 m². De bestaande gymzalen en het muzieklokaal uit 2008 zijn verbonden met deze nieuwbouw. Het gebouw bevat onder andere ook een collegezaal, die door het Bredase bedrijf Perfetti van Melle is geadopteerd en waar regelmatig lezingen in het kader van een Studium Generale gehouden zullen worden.

www.gymnasiumbreda.nl

VMBO

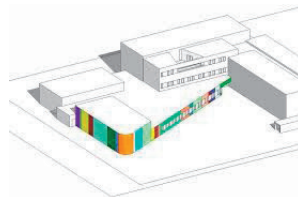
De VMBO-scholen in Breda vallen onder het bevoegd gezag van twee schoolbesturen, te weten: Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Breda en omstreken (SKVOB e.o.) en Stichting Regionaal Opleidings Centrum West-Brabant (ROC West-Brabant). Beide schoolbesturen hebben besloten samen te werken bij de vormgeving van de beroepskolom (BO-kolom) binnen het Voortgezet Onderwijs (VO).

Na de totstandkoming van het Masterplan Breda hebben de scholen voor VMBO en de Praktijkschool Breda een eigen profiel, een merkpaspoort, opgesteld. Eind 2009 is een nieuwe fase ingezet bij de doorontwikkeling van het VMBO waarbij een projectorganisatie is opgezet. Deze heeft tot doel realisatie van kwalitatief hoog VMBO-onderwijs, imagoverbetering door eenduidig optreden, een zo breed mogelijk aanbod en innovatief onderwijs. Ten slotte versterking van de verbinding met het MBO en realisatie van een zorgschil die garanties biedt voor een optimaal leerresultaat en die vroegtijdig schoolverlaten en/of ongekwalificeerde uitstroom voorkomt.

Medio oktober 2011 is het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) opgeleverd, waarin de schoolbesturen een gewenste onderwijssituatie voor het VMBO schetsen. Zij geven daarin aan tot welke herschikking van afdelingen ze willen komen om daarmee de leerlingen van de stad Breda en omgeving ook in de toekomst optimaal te kunnen bedienen. Kern van de herschikking is de sluiting van een gebouw dat in minder goede staat verkeert (Biesdonkweg 33) en het samenvoegen van de daar gevestigde school met één van de andere VMBO-scholen. Overigens met behoud van ieders BRIN. Tegelijkertijd vinden er tussen de drie brede VMBO-scholen uitruil van opleidingsprogramma's plaats en worden nieuwe opleidingsprogramma's toegevoegd aan de scholen.

Dat het Masterplan VMBO tot nu toe succesvol is, blijkt uit een toename van het aantal onderinstromers VMBO vanaf 2012 en een gelijkmatige verdeling over de drie scholen. Door intensieve samenwerking tussen Rotonde en Christoffel / Kompas is de verwachting dat ook op deze scholen het leerlingenaanbod gelijkmatig verdeeld zal worden.

De Rotonde
samen een eigen wijze weg vinden

Groene Woud

In 2012 is de uitbreiding en de renovatie van de Rotonde aan het Groene Woud afgerond. Het project waarbij vrijwel alle gebouwdelen grondig zijn gerenoveerd heeft door de uitbreiding met lokalen, sportruimte en een keuken een geheel nieuw aanzicht gekregen. Het gebouw beantwoordt voor de komende jaren ruimschoots aan de eisen die gesteld worden aan schoolgebouwen maar komt ook vooral in hoge mate tegemoet aan de manier waarop de Rotonde het onderwijsprogramma wil realiseren in het gebouw. Bijzonder aan dit project is geweest dat een groot deel van het onderwijsprogramma van de Rotonde op de locatie doorgang vond tijdens de ingrijpende bouwwerkzaamheden.

www.derotondebreda.nl

Van Riebeecklaan

Ten behoeve van de opleiding Horeca, Toerisme en Voeding (HTV) is het restaurant van deze opleidingen op de locatie Van Riebeecklaan in 2013 geheel gemoderniseerd.

Het restaurant had een gedateerde uitstraling waardoor het werven van nieuwe klanten lastig was. Na de verbouwing heeft het restaurant een frisse, moderne uitstraling gekregen en is het voorzien van nieuwe techniek die het huidige onderwijs programma uitstekend faciliteert. De investering in het restaurant in sluit goed aan op de eerdere investeringen en modernisering van de bakkerij en de keuken.

Op de eerste verdieping zijn de toiletten voor de dames gerenoveerd. Deze voldoet weer aan de moderne eisen ten aanzien van hygiëne en is volledig in de 'huisstijl' van de eerder gerenoveerde toiletten gerealiseerd.

Er is afgelopen jaar een pilot op gestart in twee lokalen met twee verschillende ventilatiesystemen. Beide systemen voldoen aan het Programma van Eisen 'Frisse Scholen', klasse A van het Agentschap NL. Tevens kan er met beide systemen verwarmd worden, waardoor de oude stalen radiatoren verwijderd konden worden uit de betreffende lokalen. Omdat er op aanwezigheid geventileerd en verwarmd wordt, wordt er op deze wijze tevens bespaard op het energieverbruik. Als alle rapporten en metingen bekend en geëvalueerd zijn, zal worden bekeken of de pilot voor het gehele gebouw kan worden uitgewerkt en wat de financiële gevolgen hiervan zijn.

Op het schoolplein is uit het zicht van de leerlingen een smokingpoint voor de medewerkers van de locatie Van Riebeecklaan geplaatst.

www.tessenderlandt.nl

Rijnesteinstraat

Heuvelstraat

Begin 2012 is door het bestuur aandacht gevraagd voor de huisvestingsproblemen van de vestigingen Christoffel en Kompas. Voor Christoffel geldt vooral dat de huidige locatie veel te klein is en nauwelijks uitbreidingsmogelijkheden kent en voor Kompas geldt dat de huidige noodlokalen opgeheven moeten worden en het hoofdgebouw gedateerd en is. De voorkeur gaat uit naar samenvoeging van beide scholen in een gezamenlijke huisvesting. In het huisvestingsprogramma van het ROC is een plan opgenomen dat beide scholen in het gebouw van het Vitalis College aan de Nieuwe Inslag gehuisvest worden. Omdat de plannen rondom deze locatie zijn uitgesteld, is er een

onderzoek uitgevoerd naar de renovatie en uitbreiding van de huidige locatie van Christoffel aan de Rijnesteinstraat in Breda. De uitkomsten worden betrokken in de afweging van verschillende huisvestingsscenario's voor deze scholen.

Eind 2013 heeft architectenbureau Rienks in opdracht van ROC West-Brabant een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar renovatie, uitbreiding of nieuwbouw op de locatie van het huidige gebouw Christoffel aan de Rijnesteinstraat.

Deze locatie kan geschikt gemaakt worden voor driehonderd tot driehonderd vijftig leerlingen specifiek VMBO. Hier worden de huidige leerlingen van Christoffel en Kompas ondergebracht. Door de invoering van Passend Onderwijs is de verwachting dat er meer kinderen onderwijs zullen volgen op reguliere VMBO scholen. De totale capaciteit van specifiek VMBO (zorglocaties) wordt teruggebracht van ruim achthonderd naar zeshonderd vijftig/zevenhonderd leerlingen. De haalbaarheidsstudie laat zien dat zowel renovatie als nieuwbouw op de locatie Rijnesteinstraat een reële optie is. Met name bij de keuze voor nieuwbouw zal er voor tijdelijke huisvesting Christoffel gezorgd moeten worden.

De verwachting is dat er in de eerste helft 2014 door ROC West-Brabant een definitieve keuze gemaakt zal worden voor de herhuisvesting van Christoffel en Kompas. Deze renovatie/nieuwbouw is de laatste fase van het Masterplan VMBO. Daarmee zijn de drie VMBO scholen in Breda en de twee specifieke VMBO locaties voorbereid op de toekomst die Passend Onderwijs gaat brengen.

Vooruitlopend hierop heeft SKVOB besloten om de locaties Christoffel en Kompas vanaf 01 augustus 2014 organisatorisch samen te voegen tot één school.

www.christoffelbreda.nl en www.kompasbreda.nl

Praktijkschool
Breda

Baronielaan

In augustus 2013 is gestart met de bouw van de nieuwe Praktijkschool Breda op de locatie Frankenthalerstraat. Naar verwachting wordt de nieuwe school in juni 2014 opgeleverd. Gestreefd is naar een robuust, transparant, modern onderwijsgebouw dat voor de leerlingen een inspirerende en aangename leeromgeving oplevert. Het gebouw is bedoeld voor circa 300 leerlingen en krijgt met eigentijdse sportvoorzieningen en een ruime praktijklokalen een volwaardige onderwijsomgeving.

www.praktijkschoolbreda.nl

Prinsentuin
van Cooth

Tuinzigtlaan

De opleidingen van Van Cooth zijn in 2012 ondergebracht bij Scala, Tessenderlandt en Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan. Binnen deze scholen zijn enkele verbouwingen uitgevoerd om de inhuizing van de verschillende afdelingen van Van Cooth mogelijk te maken. In 2013 bleek het nodig om vanwege de groei van het aantal leerlingen de locatie Prinsentuin Van Cooth aan de Tuinzigtlaan uit te breiden met vier theorielokalen. Hiervoor moest onder meer een gedeelte van de overdekte fietsenstalling gedemonteerd en verplaatst worden.

www.prisma-vancooth.nl

3 Communicatie

Algemene Leden Vergadering

Binnen Building Breda heeft in het jaar 2013 tweemaal een ALV plaatsgevonden. Tijdens deze vergaderingen werden onder andere het jaarverslag, de jaarrekening (inclusief publicatiestukken) betreffende het jaar 2012, de begroting 2014 en alle door het bestuur genomen besluiten gedurende het lopende boekjaar 2013 vastgesteld.

In de bijlagen is het investeringsscenario opgenomen op basis van voornoemde besluiten (zie bijlage 3).

Bestuur

In het jaar 2013 is het bestuur van Building Breda vijf keer bijeengekomen. Deze bijeenkomsten hadden veelal het karakter van 'het kritisch volgen' van de activiteiten van de stuurgroep, het uitstippelen van het financiële beleid en zicht houden op het nakomen van de gemaakte afspraken c.q. doelen voortkomend uit het 'Strategisch Huisvestingsplan' en de andere gesloten overeenkomsten, waaronder het 'Treasury Statuut'.

Meer specifiek zijn de volgende punten aan de orde gekomen, te weten de input vanuit de verschillende overlegorganen, bestuurlijke en directie mutatie(s), plan-/profielontwikkeling, taakstellende budgetten en/of voortgang aangaande alle locaties/projecten, vaststelling jaarrekening 2012, stand van zaken BTW pilot, investeringsscenario's en business case, vaststelling begroting 2014, evaluatie bouwmanagementovereenkomst, financiële zaken (managementrapportage, liquiditeiten, financieringen en 2de tranche financiering), publieke verantwoording, ontwikkelen beleidsregels, Breda Onderwijsstad, voortgang doordecentralisatie onderwijshuisvestigingsverantwoordelijkheid Primair Onderwijs, ontwikkelingen binnen het VMBO, toepassing bestedingsreserve in relatie tot Vennootschapsbelasting, het ontwikkelen van beleid 'Gebouw op orde' (kaders binnenmilieu) evaluatie overeenkomst doordecentralisatie, governance en voornemen fusie twee leden van de coöperatieve vereniging.

Directeurenoverleg

Gedurende het jaar 2013 hebben er vier directeuren-overleggen plaatsgevonden. Naast de reguliere onderwerpen zijn thema's zoals Vennootschapsbelasting, aanmeldingen en de (eventuele) consequenties ten aanzien van de gebouwen, jaarrekening en -verslag 2012, begroting 2014, nieuwsbrief, symposium doordecentralisatie in het kader van Breda Onderwijsstad, evaluatie overeenkomst doordecentralisatie, 2de tranche financiering, projecten, gebruikersovereenkomst, administratieve organisatie, business case, demarcatielijst en borging onderhoud aan bod gekomen.

Overleg portefeuillehouders bedrijfsvoering en facilitaire zaken

In 2013 zijn de portefeuillehouders vier keer bijeengekomen. Onderwerpen welke tijdens deze constructieve bijeenkomsten aanbod zijn gekomen, waren onder andere het uitwisselen van (bouw)ervaringen, evaluaties van bestaande Service Level Agreements (glas en beveiliging) en onderzoeken naar nieuwe SLA's zoals voor boomonderhoud, gebruikersovereenkomst, business case, 2de tranche financiering, Management Informatie Systeem, demarcatielijst, borging onderhoud, gebruikersovereenkomst, asbest, gebruik derden en de nieuwsbrief.

Stuurgroep

Tweewekelijks is de werkorganisatie van Building Breda samengekomen voor het afhandelen van de actuele zaken en het uitstippelen van wegen die dienen te leiden tot nieuw beleid en behalen van de doelen. In elk van de bijeenkomsten is de voortgang van alle projecten aan de orde geweest om zo een verantwoorde voortgang te borgen.

Portal

Wederom werd in 2013 gebruik gemaakt van de portal (internetomgeving).

4 Projecten en activiteiten

In het jaarverslag 2013 is er voor gekozen om in het hoofdstuk 2 (per school) de stand van zaken betreffende het project weer te geven.

Projectgroepen

Zoals uit de projectorganisatie blijkt, wordt iedere projectgroep ingevuld met een vertegenwoordiger vanuit de schooldirectie, een projectleider en verschillende adviseurs. Ook in 2013 werd gebruik gemaakt van de navolgende adviesgebieden, te weten ARBO, grondmechaniek, brandveiligheid, technische installaties, constructies, onderhoud en wet- en regelgeving.

Groot onderhoud

Sinds de oprichting van Building Breda wordt door Dyade Zuidwest-Nederland voor alle gebouwen, waarvoor Building Breda verantwoordelijk is, een 'Meer Jaren Onderhoud Plan (MJOP) gevolgd. Tevens wordt sinds die periode gebruik gemaakt van een onderhoudsprotocol met bijbehorende demarcatielijst. Op basis van deze documenten is in 2013 en onder begeleiding van Dyade een jaarplanning groot onderhoud per school opgesteld en uitgevoerd. Dit is tot tevredenheid van de betrokkenen gebeurd.

Daarnaast wordt steeds vaker samengewerkt op het gebied van klein onderhoudswerkzaamheden, welke voor rekening en risico van het desbetreffende schoolbestuur worden uitgevoerd.

2de tranche financiering

Gedurende het jaar 2013 is hard gewerkt aan de organisatie van de 2de tranche van financieringen om het investeringsprogramma af te ronden. Tijden zijn veranderd. Gelukkig is medio oktober meer duidelijkheid verkregen betreffende de beschikbaarheid van de resterende financieringen. Eind 2013 zijn de resterende financieringen geregeld.

Resultaat van vier jaar decentralisatie voortgezet onderwijs in Breda: Symposium in het kader van Breda Onderwijsstad

In het kader van Breda Onderwijsstad 2012-2013 heeft het Bestuurlijk Overleg Breda ¹ (B.O.B.) een symposium over Doordecentralisatie georganiseerd. Doordecentralisatie gaat over onderwijshuisvesting, waarvoor reeds de verantwoordelijkheid door de gemeente Breda voor het Voortgezet Onderwijs is overgedragen aan het collectief van schoolbesturen. Dit symposium ging niet zozeer over huisvesting, maar meer over de effecten die de doordecentralisatie heeft op de kwaliteit van het onderwijs in Breda.

In het Onze Lieve Vrouwelyceum kwamen circa 150 schoolbestuurders, schooldirecties, ouders, leerkrachten, gemeentes en gemeenteraadsleden vanuit heel Nederland samen om onder andere te luisteren naar de speciale gastsprekers Prof. Dr. Paul Schnabel (Directeur Sociaal en Cultureel Planbureau) en Saskia Boelema (Wethouder Onderwijs van de gemeente Breda).

Gebaseerd op de casus Building Breda, de coöperatie van alle schoolbesturen Voortgezet Onderwijs van Breda welke in 2009 van start is gegaan met het realiseren van een aantal doelstellingen. Geen kind van school zonder diploma, elke school een eigen uniek profiel en voor dat doel

¹ B.O.B. is een vereniging van schoolbesturen met scholen in de gemeente Breda. Alle besturen met een school in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, speciaal onderwijs en/of voortgezet onderwijs in Breda zijn lid van de vereniging.

eveneens voor elke school vernieuwde huisvesting. De scholen werken samen in de coöperatie aan de voorgenomen plannen. Dit concept is in Nederland uniek.

Tijdens het symposium stond centraal wat de resultaten in Breda tot nu toe zijn en welke trends hiermee in het Nederlandse Voortgezet Onderwijs is gezet? In het symposium werden ervaringen gedeeld vanuit het perspectief van leerlingen, ouders, docenten, schooldirecties en bestuurders. Ook de lokale politiek reflecteert op de ervaringen tot nu toe.

De volgende thema's hebben de revue gepasseerd:

Doordecentralisatie naar het collectief of naar het individuele schoolbestuur?

Voors en tegens van een Coöperatie van Schoolbesturen versus het individuele schoolbestuur. Dit thema werd behandeld vanuit het perspectief van het bestuur.

Loten of vrije schoolkeuze?

Doordecentralisatie en optimale schoolgrootte leidt tot maximalisering van de instroom van scholen en regulering van de instroom. Loting is dan een middel om te reguleren. Druist dit in tegen de vrije schoolkeuze? Dit thema wordt behandeld vanuit het perspectief van de ouders en leerlingen.

Concurrentie of Competitie (samenwerking)?

Welke onderlinge relatie tussen de scholen levert de meeste stimulans tot kwaliteit? Gebouwen kunnen een bijdrage leveren aan de concurrentiestrijd tussen scholen. Dit thema wordt behandeld vanuit het perspectief van de schooldirecties.

De Coöperatie en de nieuwe profilering: De verzuiling voorbij?

De doordecentralisatie in Breda geeft de scholen nieuwe profielen zodat de keuze voor een school niet meer alleen op basis van levensbeschouwing gemaakt wordt, maar steeds vaker op basis van het aangeboden profiel. Dit thema wordt behandeld vanuit het perspectief van de politiek.

De organisatie kijkt terug op een geslaagd evenement en is alle organisatoren en vrijwilligers die hun medewerking hebben verleend, zeer erkentelijk.

Evaluatie overeenkomst doordecentralisatie

Begin 2013 waren de eerste vier jaar van de Doordecentralisatie Overeenkomst voorbij. Tijd om terug te blikken en om van de lessen uit het verleden in de toekomst te leren. Eind 2013 is de (contractueel overeengekomen) evaluatie afgerond. Deze evaluatie was een gemeenschappelijk initiatief van enerzijds de gemeente Breda en anderzijds Building Breda en gebaseerd op de Doordecentralisatie Overeenkomst.

De Schoolbesturen hebben aangegeven dat de verwachtingen die zij hadden bij de totstandkoming van de doordecentralisatie ten aanzien van Building Breda, de onderlinge samenwerking van scholen en de samenwerking tussen beide partijen zijn uitgekomen. Schoolbesturen en Building Breda willen in de toekomst op dezelfde voortvarende manier met elkaar blijven samenwerken waarbij het belang van het onderwijs voor de Bredase jeugd voorop blijft staan.

In relatie tot het (nog) niet hebben opgelost van het financieringsvraagstuk (2de tranche financiering) opgelost was de verwachting die de Schoolbesturen hadden ten aanzien van de rol van de Gemeente niet uitgekomen. De onzekerheid over de voortgang ten aanzien van het financieringsvraagstuk was het belangrijkste knelpunt waarvoor op zo kort mogelijke termijn een oplossing diende te komen.

De Gemeente gaf aan haar verwachtingen nog niet voldoende te zien uitkomen. Ten aanzien van de eigen rol wordt aangegeven dat de doordecentralisatie meer tijd kost dan verwacht. (Dit hangt wel samen met het financieringsvraagstuk.) Ook de onduidelijkheid ten aanzien van rol/verantwoordelijkheid van de Gemeente draagt bij aan de ontevredenheid op het gebied van uitgekomen verwachtingen. Zoals eerder genoemd, is het concreter benoemen/invullen van de rol van toezichthouder een verbeterpunt. Naar voren kwam dat de informatie die de Gemeente nodig heeft om het toezichthouderschap beter in te vullen, uitgebreid dient te worden. De gedachte gaat hierbij uit naar meer transparante informatie over realisatie van projecten, kaders, tussentijdse wijzigingen in de planvorming et cetera. Motto hierbij was: 'halen en brengen van informatie'.

Door het opzetten van een systeem van monitoring zou hierin voorzien kunnen worden. Hierbij dient informatie vanuit het ROC ook nadrukkelijker betrokken te worden. Daarnaast zal gezocht moeten worden naar een goede structuur van periodiek overleg.

Op basis van de genoemde knelpunten hebben de partijen gezamenlijk een aantal verbetervoorstellen/adviezen geformuleerd en is een akkoord bereikt over de financiering voor de 2de tranche financiering.

Maatschappelijke partners

Building Breda heeft gedurende 2013 verschillende malen contact gehad met een brede vertegenwoordiging van maatschappelijke partners binnen de gemeente Breda. Naast de maandelijkse gesprekken met vertegenwoordigers van de gemeente Breda zelf, was dit in 2013 vooral het Primair Onderwijs.

Service Level Agreements

In 2010 is gestart met het opstellen en afsluiten van SLA's met verschillende leveranciers. Eind 2013 beschikte Building Breda over SLA's op het gebied van tijdelijke huisvesting, glasherstel, alarmopvolging, dakonderhoud en schilderwerkzaamheden.

Op basis van SLA's bieden leveranciers de scholen de zekerheid van dienstverlening en voordelen, zoals: directe ontzorging, snelheid, een kwalitatief goede uitvoering, korte communicatielijnen, minimaliseren overlast. Naast voornoemde voordelen bieden SLA's de coöperatie in haar totaliteit bijkomende (schaal)voordelen, zoals: transparantie, verzamelacturen, kwaliteitscontroles door deskundige en onafhankelijke inspecteurs, gerubriceerde prijslijsten, kortingsstaffels en benchmarkrapport (managementinformatie).

De projecten van Building Breda zijn uitgevoerd conform de in het boekjaar 2013 van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

5 Financiën

Voor wat betreft de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten dient te worden opgemerkt dat gedurende het boekjaar 2013 veranderingen hebben plaatsgevonden in het overeengekomen financieringsarrangement van Building Breda. Naast de financiering voor wat betreft de zogenaamde 1ste tranche, is nu ook de financiering van de 2de tranche geregeld. De 1ste tranche van financiering overziet de jaren 2009 tot medio 2014. Binnen de 2de tranche van financiering zijn de lening-overeenkomsten voor de jaren medio 2014 en verder overeengekomen en is de rente op leningen voor de jaren tot 2018 vastgesteld.

In bijlage 3 van dit jaarverslag is de meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017 opgenomen. Deze begroting is aangepast aan de recente ontwikkelingen ten aanzien van het 'Strategisch Huisvestingsplan'.

Voor de volledigheid is als bijlage 4 het Financieel verslag 2013 opgenomen.

Balans per 31 december 2013 (na voorgestelde resultaatbestemming)

	31 december 2013 (€)	31 december 2012 (€)
Vaste activa		
Materiële vaste activa	86.482.259	73.719.646
Vlottende activa		
Vorderingen	187.402	212.135
Liquide middelen	<u>1.291.459</u>	<u>9.841.537</u>
	<u>1.478.861</u>	<u>10.053.672</u>
	87.961.120	83.773.318

	31 december 2013 (€)	31 december 2012 (€)
Eigen vermogen		
Herwaarderingsreserve	33.721.647	33.721.647
Overige reserves	16.165.304	14.225.720
	49.886.951	47.947.367
Langlopende schulden	35.000.000	35.000.000
Kortlopende schulden	<u>3.074.169</u>	<u>825.951</u>
	87.961.120	83.773.318

Winst-en-verliesrekening over 1 januari 2013 tot en met 31 december 2013

	Begroting 2013 (€)	Realisatie 2013 (€)
Baten		
Subsidie gemeente	3.745.971	3.745.972
Bijdrage scholen	596.292	596.292
Rentebaten	16.000	78.811
Overige inkomsten	57.301	344.458
Totaal baten	4.415.564	4.765.533
Lasten		
Afschrijvingen	258.731	267.188
Rentelasten	1.606.100	1.614.199
Onderhoud	366.875	132.958
OZB en waterschapslasten	204.560	205.186
Verzekeringen	111.912	89.811
Huren	207.952	199.342
ICT infrastructuur	4.250	4.215
Directie en secretariaat	127.737	145.308
Advieskosten	25.000	99.434
Overige kosten	61.617	68.309
Totaal lasten	2.974.734	2.825.950
Exploitatieresultaat	1.440.830	1.939.583

Toelichting afwijkingen begroting versus realisatie

Baten

Subsidie gemeente Breda

De subsidie is conform de begroting.

Bijdrage scholen

De bijdrage van de scholen ten behoeve van het groot onderhoud is conform de begroting.

Rentebaten

De rentebaten over 2013 zijn hoger dan begroot. Redenen: investeringsstop, langere doorlooptijd onderhanden projecten en overall hoger saldo liquide middelen, dan begroot.

Overige inkomsten

De afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan door de verkoop van tijdelijke huisvesting, retributies en ontvangen schade uitkeringen (hier staan wel lasten tegenover).

Lasten

Afschrijvingen

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden te melden.

Rentelasten

In verband met het aanwenden van kasgeld (2de tranche financiering) zijn de rentelasten hoger uitgevallen dan begroot.

Onderhoud

In verband met de investeringsstop in 2013 is minimaal groot onderhoud uitgevoerd.

OZB en waterschapslasten

Over het belastingjaar 2013 is gedurende het boekjaar 2013 geen gebruikersdeel OZB ontvangen. Naar verwachting zal de naheffing in 2014 plaatsvinden.

Verzekeringen

De afwijking ten opzichte van de begroting is ontstaan door een hogere opstalverzekering voor wat betreft de (tijdelijk) huur van het pand aan de Biesdonkweg (eigendom van ROC West-Brabant, maar voor één schooljaar het onderkomen van het Stedelijk Gymnasium in verband met de realisatie van de nieuwbouw), hogere bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering en de jaarlijkse (algemene) verhoging van de premies.

Huren

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden heden te melden.

ICT infrastructuur

Voor wat betreft deze post zijn geen bijzonderheden heden te melden.

Directie en secretariaat

De kosten voor directie en secretariaat zijn hoger uitgevallen, dan begroot. Redenen: extra werk in verband met het verkrijgen van de 2de tranche financiering en de problematiek omtrent Vennootschapsbelasting. Het bestuur heeft hiertoe medio 2013 extra budget beschikbaar gesteld.

Advieskosten

De advieskosten zijn hoger uitgevallen, dan begroot. Dit houdt verband met het aantrekken van de 2de tranche financiering en met Vennootschapsbelasting-problematiek.

Overige kosten

De afwijking op de begroting is verklaarbaar door het feit dat Graaf Engelbrecht in het boekjaar 2013 over de boekjaren 2012 en 2013 exploitatievergoeding heeft ontvangen (compensatie gebruik door derden).

Afgedragen subsidie aan ROC West-Brabant

In 2013 is door Building Breda (afgerond) € 891.918 van de verkregen subsidie van de gemeente Breda afgedragen aan het ROC West-Brabant ten behoeve van de huisvesting van de leerlingen in de BO-kolom. In bijlage 5 is hiervan de verantwoording opgenomen.

Kerncijfers

Voor Building Breda en haar financiers zijn solvabiliteit, Debt Service Coverage Ratio (DSCR) en Loan to Value (LtV) belangrijke kerncijfers. Hieronder vindt u de kerncijfers 2013, afgezet tegen de eigen normering.

	2013	Minimum (Solv./DSCR) Maximum (LtV)	Tijdelijk acceptabel	Gewenst
Solvabiliteit (Totaal Eigen Vermogen/Balanstotaal)	25,72%	20%	20-25%	>25%
DSCR (EBITDA/(betaalde rente+aflossingen)	1,2	1,0	1,0-1,2	>1,2
LtV (Vreemd Vermogen/Vastgoed)	44,01%	80%	75-80%	<75%

Colofon

Building Breda
Mozartlaan 35
4837 EH Breda
T (06) 50 58 94 25
E info@buildingbreda.nl
Uitgave: Building Breda, juni 2013

© 2013 Building Breda. Alle rechten voorbehouden. Verspreiden en openbaar gebruik is toegestaan, mits met een correcte bronvermelding.

Kijk voor meer informatie op www.buildingbreda.nl

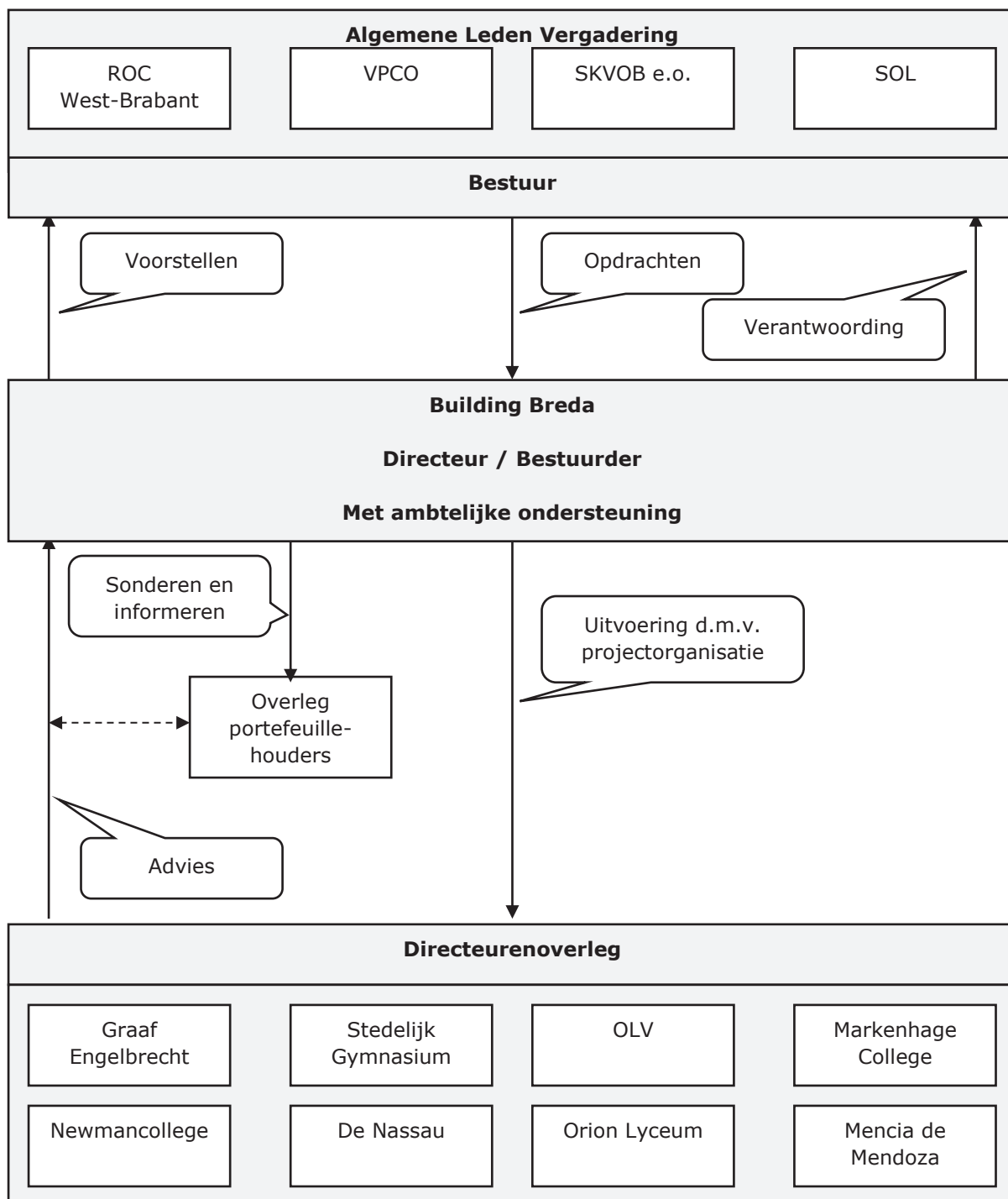

BIJLAGE 1

Bijlage 1 Algemeen (functioneel) organogram

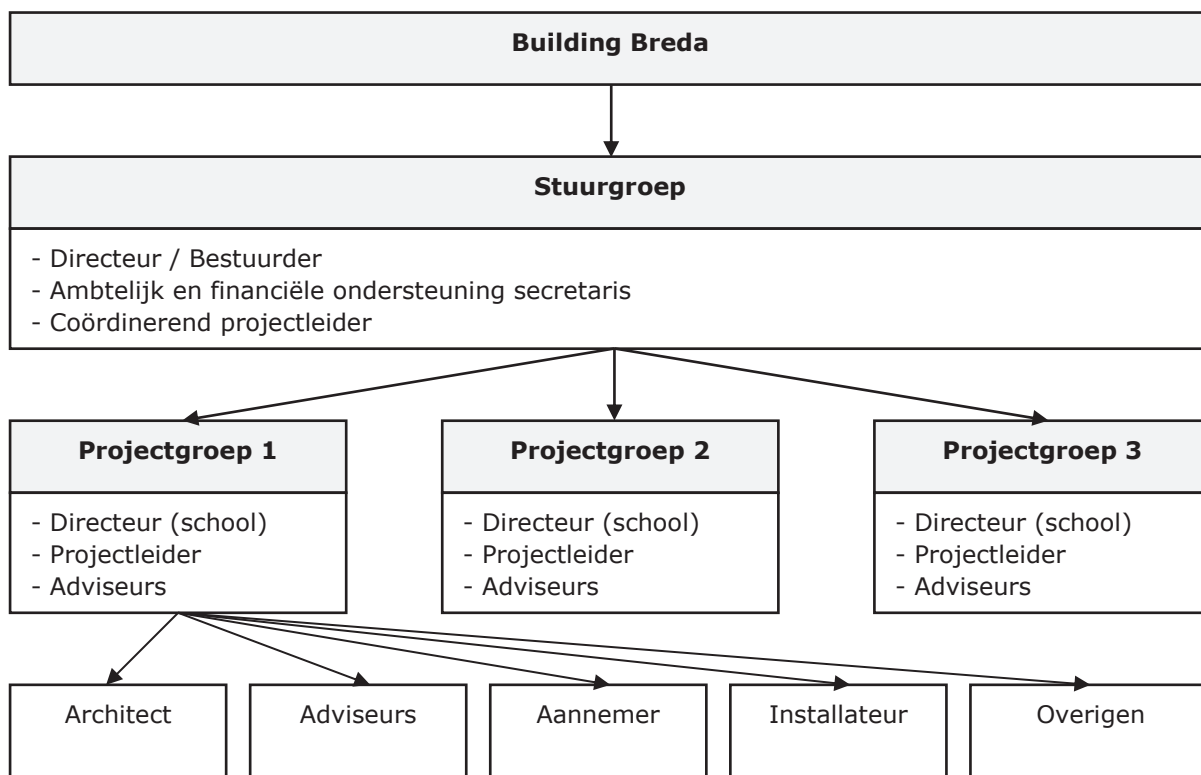

BIJLAGE 2

Bijlage 2 Organogram projectorganisatie

Toelichting bij organogram projectorganisatie Building Breda

Met algemeen projectleider wordt de door Building Breda geselecteerde bouwmanager bedoeld. Op dit moment is hiervoor de heer J. Kromwijk van AVANT-bouwpartners aangezocht.

Per project wordt door Building Breda een projectleider aangezocht. Dit gebeurt in overleg met de betrokken partijen.

Onder adviseurs binnen een projectgroep worden die mensen bedoeld die de directeur en projectleider denken nodig te hebben. Dit kunnen in veel gevallen medewerkers van de school zijn.

Onder de andere adviseurs worden medewerkers van bedrijven verstaan die technische ondersteuning bieden voor bepaalde bouwtechnische onderdelen en overige inrichtingsvragen.

BIJLAGE 3

Bijlage 3 Meerjareninvesteringsbegroting 2014-2017

Locatie	totaal t/m 2013	totaal 2014	totaal 2015	totaal 2016	totaal 2017	totaal per locatie cf. bestuursbesluit
Markenhage College (incl. Michael en Orion Lyceum*)	€ 291.563	€ 708.914	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	€ 8.503.838
voorbereidingsfase		€ 43.764	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 285.600	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 143.550	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 236.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ 4.740.000	€ 2.763.361	€ -	
Newman college	€ 6.828.192	€ 52.000	€ -	€ -	€ -	€ 6.880.192
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 52.000	€ -	€ -	€ -	
Mencia de Mendoza	€ 541.685	€ -	€ 473.100	€ 3.355.000	€ 2.132.639	€ 6.502.424
voorbereidingsfase		€ -	€ 35.600	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ 235.000	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ 84.000	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ 118.500	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ 3.355.000	€ 2.132.639	
De Nassau, De la Reijweg	€ 7.126.642	€ 639.187	€ -	€ -	€ -	€ 7.765.829
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 639.187	€ -	€ -	€ -	
De Nassau, Paul Krügerlaan	€ 1.184.581	€ 1.546.028	€ -	€ -	€ -	€ 2.730.609
voorbereidingsfase		€ 19.000	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ 60.000	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 15.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 62.600	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.389.428	€ -	€ -	€ -	
Onze Lieve Vrouwe lyceum	€ 1.945.803	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.945.803
Graaf Engelbrecht	€ 2.577.896	€ 1.995.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	€ 6.372.880
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ 80.000	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ 75.000	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ 1.840.000	€ 1.799.984	€ -	€ -	
Stedelijk Gymnasium	€ 9.837.090	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 9.837.090
voorbereidingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
ontwerpfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
bouwaanvraagfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
aanbestedingsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
uitvoeringsfase		€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal	€ 30.333.452	€ 4.941.129	€ 7.013.084	€ 6.118.361	€ 2.132.639	€ 50.538.665
Budget						
Liquiditeitsplanning ILFA d.d.	€ 28.779.587	€ 5.253.860	€ 10.513.920	€ 2.504.994	€ 2.000.000	€ 49.052.361
			€ 10.826.651	€ 6.318.561	€ 2.200.200	
Resultaat	-1.553.865	312.731	3.813.567	200.200	67.561	

- Overschot Nassau Paul Kruger á € 253.225,- overgeheveld naar Nassau de La Reij.

- Aan het taakstellend budget van Graaf Engelbrecht is € 177.000,- toegevoegd i.v.m.het toevoegen van de judo-ruimte.

- Orion lyceum verkrijft budget € 938.000 - indien zij meer dan 150 leerlingen heeft.

BIJLAGE 4

Financieel verslag 2013

Building Breda

**Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet
onderwijs Breda en omstreken in coöperatief
verband met uitsluiting van aansprakelijkheid
(U.A.)**

Breda

Inhoud

Algemeen	3
Jaarrekening	5
Balans per 31 december 2013	6
Winst-en-verliesrekening 2013	7
Kasstroomoverzicht 2013	8
Toelichting op de balans en winst-en verliesrekening	9
Overige gegevens	18
Statutaire regeling omtrent de winstbestemming	19
Voorstel winstverdeling	19
Gebeurtenissen na balansdatum	19
Controleverklaring	20

Algemeen

Breda, 9 april 2014

Met deze jaarrekening wordt uitvoering gegeven aan artikel 17 en 18 van de akte van oprichting d.d. 11 december 2008 van onze vereniging.

Bovengenoemde artikelen hebben betrekking op "Jaarrekening; boekjaar, rekening en verantwoording".

Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur zich, conform artikel 12 lid 4, laten bijstaan door een registeraccountant van PWC accountants.

De bestuurders:

Mevrouw T. Fuhling-Holzhaus (voorzitter)

Dhr. C.M. Clarijs

Dhr. A.C.J. Flink

Dhr. A. Kastelein

Dhr. A.M.P. Kloet

Dhr. A.F.M. Knapen

Dhr. G.H.J.M. Olthof

Dhr. A. Roobol

Building Breda
Mozartlaan 35
Breda

Building Breda, Breda

pwc

Jaarrekening

Balans per 31 december 2013
(na voorgestelde resultaatbestemming)

		31 december 2013		31 december 2012	
	Ref. €	€	€	€	
Vaste activa					
Materiële vaste activa	4		86.482.259		73.719.646
Viottende activa					
Vorderingen	5	187.402		212.135	
Liquide middelen	6	1.291.459		9.841.537	
			1.478.861		10.053.672
			87.961.120		83.773.318

		31 december 2013		31 december 2012	
	Ref. €	€	€	€	
Eigen vermogen	7				
Herwaarderingsreserve		33.721.647		33.721.647	
Overige reserves		16.165.304		14.225.720	
			49.886.951		47.947.367
Langlopende schulden	8		35.000.000		35.000.000
Kortlopende schulden	9		3.074.169		825.951
			87.961.120		83.773.318

Exploitatierekening

		2013	Budget 2013	2012
	Ref. €	€	€	€
Netto-omzet	11	4.686.722	4.399.564	4.393.922
Overige bedrijfskosten	12	1.211.752	1.368.634	1.233.409
Som der bedrijfslasten		1.211.752		1.233.409
Bedrijfsresultaat		3.474.970	3.030.930	3.160.513
Financiële baten en lasten	13	-1.535.387	-1.590.100	-1.263.344
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening		1.939.583	1.440.830	1.897.169

Kasstroomoverzicht 2013

	Ref.	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat uit gewone bedrijfs-uitoefening vóór belastingen			3.474.970
Afschrijvingen			267.189
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>			
Vorderingen	5	24.733	
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	9	2.248.218	
Langlopende schulden		0	
			2.272.951
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			6.015.110
Ontvangen interest	13	-78.811	
Betaalde interest	13	1.614.198	
			1.535.387
Kasstroom uit operationele activiteiten			4.479.723
Kasstroom uit investerings-activiteiten			
Investerings materiële vaste activa	4	13.029.801	
Kasstroom uit investerings-activiteiten			-13.029.801
Kasstroom uit financierings-activiteiten			
Saldo ontvangen en betaalde interest	13		
Kasstroom uit financierings-activiteiten			0
Nettokasstroom			-8.550.078
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:			
Stand per 1 januari 2013			9.841.537
Mutatie boekjaar			-8.550.078
Stand per 31 december 2013			1.291.459

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1 Algemeen

1.1 Activiteiten

De vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda en omstreken in coöperatief verband met uitsluiting van aansprakelijkheid (U.A.), genoemd Building Breda, is een bij akte per 11 december 2008 opgerichte coöperatieve vereniging. De activiteiten van Building Breda bestaan voornamelijk uit het leveren van kwalitatief goede huisvesting aan de scholen in het voortgezet onderwijs.

Per 27 januari 2009 is de doordecentralisatie met de gemeente Breda geëffectueerd, waarbij het eigendom van gronden en gebouwen is overgegaan naar Building Breda.

1.2 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Building Breda zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen van waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen, die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Specifiek is de richtlijn "620 Coöperaties" van toepassing. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Met op balansdatum verwachte bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.5.

De eerste waardering van de terreinen en gebouwen heeft plaatsgevonden op 27 januari 2009 tegen de WOZ-waarden 2007.

2.4 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

2.5 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door Building Breda wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als

de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

3. Grondslagen voor het bepalen van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar.

De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

3.2 Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit de levering van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

3.3 Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingsprijs. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

3.4 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

4. materiele vaste activa

	Terreinen	Gebouwen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
	€	€	€	
Waarde per 1-1-2013				
Verkrijgingsprijs	33.883.650	24.797.435	15.305.750	73.986.835
Cumulatieve afschrijvingen		267.188		267.188
Boekwaarden	33.883.650	24.530.247	15.305.750	73.719.647
Mutaties 2013				
Investerings		0	13.029.801	13.029.801
Afschrijvingen		267.189		267.189
Boekwaarden	0	-267.189	13.029.801	12.762.612
Waarde per 31-12-2013				
Verkrijgingsprijs	33.883.650	24.797.435	28.335.551	87.016.636
Cumulatieve afschrijvingen	0	534.377	0	534.377
Boekwaarden	33.883.650	24.263.058	28.335.551	86.482.259

Per 27 januari 2009 is het eigendom van gronden en gebouwen overgegaan naar Building Breda. Deze gronden en panden zijn gewaardeerd tegen de WOZ-waarden 2007. Binnen deze categorie is grond opgenomen voor het bedrag van € 32.714.000. Dit bedrag is gebaseerd op het aantal vierkante meters maal een tarief van € 300. In 2009 zijn gronden aangekocht voor € 1.169.650. Het resterende bedrag van € 14.109.900 betreft de restwaarde van de gebouwen waarop niet wordt afgeschreven.

De investeringen zullen na ingebruikname worden afgeschreven.

Afschrijvingspercentages materiele vaste activa

Terreinen	33.883.650	0%
Verkrijgingsprijs gebouwen	24.797.435	
Restwaarde	14.109.900	0%
Verkrijgingsprijs-restwaarde	10.687.355	2,5%

5. vorderingen

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Handelsdebiteuren	43.673	43.018
Overige vorderingen	13.250	13.250
Overlopende activa	130.479	155.867
	<u>187.402</u>	<u>212.135</u>

Alle vorderingen hebben een verwachte resterende looptijd korter dan 1 jaar.

6. liquide middelen

	31-12-2013	31-12-2012
	€	
	1.291.459	9.841.537

Dit betreft kas- en banksaldi, welk direct opeisbaar zijn. De kredietfaciliteit vanuit de bank ad. 17,5 miljoen zal in 2017 verlaagd worden naar 15,5 miljoen.

7. eigen vermogen

Overige reserves

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Stand begin boekjaar	14.225.721	12.328.551
Resultaat over het boekjaar	1.939.583	1.897.169
Stand einde boekjaar	<u>16.165.304</u>	<u>14.225.720</u>

herwaarderingsreserve

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Stand begin boekjaar	33.721.647	33.721.647
Stand einde boekjaar	<u>33.721.647</u>	<u>33.721.647</u>

8. langlopende schulden

hypothecaire lening

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Stand begin boekjaar	35.000.000	35.000.000
Stand einde boekjaar	<u>35.000.000</u>	<u>35.000.000</u>

Naast de huidige leningen is door de BNG bank een nieuwe financiering verstrekt. Het totaal van de leningen bedraagt € 14.750.000 en zal ingaan vanaf 2017/2018.

Jaar	Bedrag €	Rente	Looptijd	Soort lening
2009	10.000.000	5,080%	30 jaar	Aflossingsvrij
2010	7.000.000	4,350%	10 jaar	Aflossingsvrij
2011	8.000.000	4,520%	10 jaar	Aflossingsvrij
2011	10.000.000	4,320%	10 jaar	Aflossingsvrij
2013	2.000.000	0,872%	3 maanden	Kasgeld
2017	2.000.000	4,640%	25 jaar	Lineair aflossend
2018	9.350.000	4,860%	25 jaar	Lineair aflossend
2018	2.125.000	4,860%	25 jaar	Lineair aflossend
2018	1.275.000	4,860%	25 jaar	Lineair aflossend
Totaal	51.750.000			

9. kortlopende schulden

	31-12-2013	31-12-2012
	€	€
Crediteuren	2.959.091	794.677
Overige schulden en overlopende passiva	75.400	0
Overlopende passiva	39.678	31.273
Balansverschil	0	1
Stand einde boekjaar	<u>3.074.169</u>	<u>825.951</u>

Alle kortlopende schulden hebben een verwachte resterende looptijd van korter dan 1 jaar.

10. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Zekerheden

Als zekerheid voor de afgesloten langlopende leningen gelden de bankhypotheek van € 35.000.000 vermeerderd met een opslag voor rente, boete en kosten van 40% van de hoofdsom en de compensatieverplichting Gemeente Breda tot maximaal de boekwaarde van de Registergoederen van voormelde hypotheek.

Belastingen

Eind december 2010 is tussen de inspecteur van de Belastingdienst Zuidwest, kantoor Breda en Building Breda een vaststellingsovereenkomst overeengekomen met betrekking tot de toepasselijkheid van de herbestedingsreserve in de zin van artikel 12 Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Wet Vpb 1969) op Building Breda.

Onder de specifiek voor Building Breda geldende feiten, voorwaarden en omstandigheden hebben partijen vastgesteld dat het Building Breda met ingang van de datum van haar oprichting is toegestaan een herbestedingsreserve in de zin van artikel 12 Wet Vpb 1969 te vormen, omdat gezegd kan worden dat hier een algemeen maatschappelijk belang op de voorgrond staat, uiteraard, mits voldaan aan de gestelde voorwaarden.

11. netto omzet

	2013	budget 2013	2012
	€	€	€
Subsidieopbrengsten van Gemeente	3.745.972	3.745.971	3.674.482
Bijdragen van scholen	596.292	596.292	600.984
Overige baten	344.458	57.301	118.456
	<u>4.686.722</u>	<u>4.399.564</u>	<u>4.393.922</u>

12. overige bedrijfskosten

	2013	budget 2013	2012
	€	€	€
Afschrijvingen	267.188	258.731	267.188
Onderhoudskosten	132.959	366.875	198.847
Belastingen	205.186	204.560	216.530
Verzekeringen	89.811	111.912	106.905
Huurkosten	199.342	207.952	229.218
ICT	4.215	4.250	4.135
Beheerskosten	313.051	214.354	210.586
	<u>1.211.752</u>	<u>1.368.634</u>	<u>1.233.409</u>

13. financiële baten en lasten

	2013	budget 2013	2012
<u>Baten</u>	€	€	€
Rente deposito's	78.811	16.000	265.075
	<u>78.811</u>	<u>16.000</u>	<u>265.075</u>
<u>Lasten</u>			
Rente hypotheek	1.614.198	1.606.100	1.453.524
Rente langlopende leningen	0	0	74.895
	<u>1.614.198</u>	<u>1.606.100</u>	<u>1.528.419</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>-1.535.387</u>	<u>-1.590.100</u>	<u>-1.263.344</u>

Overige informatie

14. Werknemers

Gedurende het boekjaar had de vereniging geen werknemers in dienst.

Breda, 9 april 2014

De directie

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de winstbestemming

Het resultaat van de onderwijshuisvestingscoöperatie wordt elk jaar door de algemene ledenvergadering vastgesteld.

De algemene ledenvergadering bepaalt de bestemming van het positieve resultaat. Het bestuur maakt primair voor de bestemming van het positieve resultaat een plan op hoe dit resultaat wordt aangewend ten behoeve van de onderwijshuisvesting van de leden. Het positieve resultaat komt secundair ten goede aan de reserves van de onderwijshuisvestingscoöperatie. Tertiair kan het positieve resultaat direct ten goede komen aan de leden van de onderwijshuisvestingscoöperatie.

Voorstel winstverdeling

Voorgesteld wordt het resultaat over 2013 ad € 1.939.583 positief toe te voegen aan de overige reserves van de coöperatie. Dit voorstel is reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier vermeld moeten worden.

pwc

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2013 van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda te Breda gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2013 en de winst-en-verliesrekening over 2013 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Ref.: eo319876

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Flight Forum 840, 5657 DV Eindhoven, Postbus 6365,
5600 HJ Eindhoven
T: 088 792 00 40, F: 088 792 94 13, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs Breda per 31 december 2013 en van het resultaat over 2013 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd.

Eindhoven, 2 april 2014
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. T.A.G. van Boxel RA

BIJLAGE 5

Bijlage 5**Verantwoording investeringen 2013
ROC West-Brabant**

Investerings	Locatie	2013
		gerealiseerd
aanpassing entree bovenbouw Christoffel	Rijnesteinstraat	30.000
realisatie rookvoorziening Kompas	Heuvelstraat	3.600
realisatie rookvoorziening Tessenderlandt	Van Riebeecklaan	4.000
verbouwing restaurant Horeca, Toerisme en Voeding	Van Riebeecklaan	88.500
pilot ventilatiesysteem Tessenderlandt	Van Riebeecklaan	20.000
uitbreiding Prinsentuin Van Cooth	Tuizigtlaan	85.000
nieuwbouw Praktijkschool	Frankenthalerstraat	2.330.000
Totaal huisvestingsinvesteringen		2.561.100
Exploitatielasten 2013		
afschrijving gebouwen	zie hieronder	568.580
groot onderhoud	zie hieronder	210.298
overige huisvestingslasten (w.o. OZB, verzekeringen,)	zie hieronder	105.386
Totale lasten		884.264
Exploitatiebaten 2013		
gemeente Breda		984.870
bijdrage groot onderhoud		88.500
Totale baten		1.073.370
Saldo baten en lasten 2013		189.106
De exploitatielasten hebben betrekking op de volgende gebouwen:		
Van Riebeecklaan		
Rijnesteinstraat		
Heuvelstraat		
Groene Woud		
Tuinzigtlaan		
Vijverstraat		
Baronielaan		
Biesdonkweg		

Huisvestingslasten 2013			
Locatie	Afschrijving	Groot	Overige
		Onderhoud	Huisvest.lasten
Van Riebeecklaan	68.528	84.019	39.370
Rijnesteinstraat	8.656	7.736	8.569
Heuvelstraat	60	8.609	4.514
Groene Woud	177.311	78.017	16.078
Tuinzigtlaan (Van Cooth = 30%)	48.612	21.422	14.114
Vijverstraat	66.789	2.015	10.206
Baronielaan	74.038	8.480	12.535
Biesdonkweg	124.586	0	0
Totaal	568.580	210.298	105.386

BUILDING

BREDA

